

מתוך דברי החיזוק שמסר הגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א לבני הישיבה הקדושה השוהים בקפסולות

בספר מלכים א (א, ב) מסופר שכאשר קרבו ימי דוד המלך למות, ציוה לשלמה בנו לעשות עם שמעי בן גרא כחכמתו "וידעת את אשר תעשה לו והורדת את שיבתו בדם שאול". מבאר רש"י **'תן לבך למצוא לו עוון מות בשביל דבר אחר'**. ובהמשך כתוב שאחר פטירתו של דוד המלך, כאשר ישב שלמה על כסא מלכותו, ציוה לשמעי שיבנה לו בית בירושלים וישב שם ולא יצא ממנו, **'והיה ביום צאתך וגו' ידוע תדע כי מות תמות דמך יהיה בראשך'**. ויש להבין מה חכמה היא זו, וכי חסרים אנשים שלא יצאו מירושלים שנים רבות. אלא נראה שהתחכם שלמה המלך בכך שידע כי בסופו של דבר יצא שמעי מירושלים ויתחייב מיתה.

וביאור הדברים על פי דברי המלבי"ם המפרש את המילה **'אסור'** דהיינו דבר הנוגד את רצונו של האדם. אדם הנכנס מרצונו למאסר - אין זה מאסר. **'מאסר'** פירושו כליאה במקום, נגד הרצון. ולכן ידע שלמה המלך שכאשר יאסור על שמעי לצאת הוא לא יוכל לעמוד בזה ויהיה מוכרח לעבור על הציווי ולצאת, כי להרגיש במאסר זהו דבר קשה מאוד.

נקל לשער כי בחורי הישיבה הנמצאים כעת בקפסולה, מרגישים במעין **'מאסר'** - כלואים ללא יכולת לצאת מהגבולות שהוגדרו להם, וזו הרגשה קשה. אם כן מה העצה לזה?

אמנם הרגשה זו של מאסר היא רק כאשר מרגישים שנמצאים כאן משום שמוכרחים בעקבות הכללים של משרד הבריאות המגבילים אותנו. ולכן העצה הראשונה היא להפנים בתוכנו את הידיעה שנכנסנו לכאן מרצוננו. חשוב מאוד שכל אחד יפנים בעצמו למה הוא נמצא כאן. הרי אף אחד לא כפה אותו. אלא סיבת חזרתו לישיבה, כי השתייה מחוץ לישיבה פחות טובה, הן מצד הלימוד והן מצד סיבות אחרות. ועל כן, למרות שהשתייה בתוך כותלי הישיבה היא בתנאים קשים, אבל כל בחור עשה את השיקול שעדיף לו לשבת בתוך הישיבה יחד עם חברותו, באוירה של לימוד וכו', מלהישאר בחוץ. הקושי קיים רק אם לא מפנימים היטב שהמצב של אלו הנמצאים בתוך הישיבה טוב בהרבה מאותם בחורים שהעדיפו להישאר בחוץ, ושהם בקושי הרבה יותר מאיתנו.

כמה שהאדם מפנים יותר שזהו הרצון שלו - יותר טוב לו! אם הוא מרגיש שזה נגד רצונו - זה קשה, ההרגשה כמו במאסר!!

אלא שבכל זאת הדבר קשה. עדיין התנאים מגבילים ומקשים על הלימוד והבחורים מרגישים צורך להתאורר. זה הזמן לחדד את נקודת ההבדל בין **'אוורור'** ל**'התפרקות'**.

הנה אנו רואים בחוץ, בפרט בבתי הספר הממלכתיים, שעד עתה היו כולם בעוצר, אסרו עליהם בלויים בבתי קפה ומסעדות שזהו כל חיותם, וברגע שנפתחו מקומות הבילוי הם השתחררו לגמרי ללא גבולות וכללים, ובעקבות כך שוב התפרצה המגפה ומוכרחים לסגור בתי ספר אחד אחרי השני. זהו מושג של **'פריקת עול'**, שהאדם פורק מעליו את כל העול ומתמרד נגד כל הכללים וההגיון. ובעקבות זאת, למרות שעל פי התכנית היינו אמורים לחזור אחרי חג השבועות למתכונת הרגילה, בכל זאת כאשר שוב נמצאים אלפים בבידוד הכל חוזר אחורה, כי ההתפרקות גרמה לעשות נגד השכל.

המודד אם זהו אוורור או פריקת עול הוא ה**'זיחזור לתלמודו'**. כאשר אדם נח מעמלו, לאחר שקם הוא לומד

יותר חזק. זהו אוורור. לעומת זאת אדם ש'מתפרק', הרי הוא פרק מעליו עול תורה ולא יוכל אח"כ לחזור לתלמודו כראוי. אם המנוחה הביאה להתרוממות והתעלות הרי זה סימן שזה היה 'אוורור' לצורך.

אמנם החרדים ב"ה הקפידו לשמור על הכללים גם בעת שהוקלו ההגבלות, אבל לפי המצב הנוכחי **עדיין אנו מוכרחים להמשיך עם כל הכללים וההגבלות, למרות הקושי שבדבר**, ועל כך יש להוסיף כמה מילים.

בפרשת וישב (לז, א) נאמר **"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען"**. ומביא רש"י מהמדרש **'ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה'** וכו'. ויש לתמוה מה עוול מצאו ביעקב שביקש לישב בשלוה, ומהו רוגזו של יוסף.

ונראה שישנם שני דרכים בעבודת ה'. **דרך א'**, שהאדם מתעלה מתוך קשיים ונסיונות, **ודרך ב'**, שהאדם מתעלה מתוך שלווה ומנוחת הנפש. דרך זו, כתב הרמב"ם שתהיה לעתיד לבוא, בימות המשיח, כאשר תבוא המנוחה מכל הנסיונות והשקט מן המלחמות ושאר הדברים.

כל חייו של יעקב אבינו היו רצופים קשיים ונסיונות, צרת עשו, צרת לבן וכו', וכשביקש בסוף חייו להתעלות בעבודת ה' מתוך שלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. כלומר שנתכוון הקב"ה לומר לו 'אין זה חלקך' - חלקך בעבודת ה' הוא להתעלות דווקא מתוך נסיונות וקשיים.

נמצא א"כ שלכל אחד יש את חלקו בעבודת ה', וישנם כל מיני מצבים וזמנים, יש זמנים שעבודת ה' שלו היא מתוך שלווה ומנוחה, ויש פעמים שהיא צריכה להיות מתוך קושי.

נראה כי בשעה זו נתייחדה עבודתנו להיות מתוך קושי ונסיון, מתוך מגבלויות ותנאים קשים. אך צריך לזכור שככל שמתעלים ומתגברים יותר על הקושי הרי השכר גדול יותר, כמו שאמרו חז"ל 'טוב אחד בצער ממאה שלא בצער'. והביאור בזה, כי הנה במצוות לא תעשה ישנם דרגות שונות, לאו שיש בו מיתות ב"ד, לאו שיש בו כרת וכו', דהיינו שחומר הלאו נמדד לפי דרגות מסוימות. אך לגבי מצוות עשה כיצד ניתן לדעת איזו מצוה חמורה יותר ואיזו פחות, וא"כ מהו ה'טוב אחד בצער' שהרי לכאורה לא מקבלים יותר שכר על מצוה שנעשית מתוך צער וקושי.

אלא הביאו' בזה, שערך ושכר המצוה נמדד במידה שהאדם מעריך ומייקר את המצוה. וכמו שיש מושג בפדיון הבן של 'לדידי שווה לי', כך כל מצוה ומצוה שאדם מעריך יותר, ערכה גדול יותר וממילא שכרה גדול יותר. ולכן כמה שאדם מעריך יותר את לימוד התורה ומוכן להתמסר בעבודה, שכרו גדול יותר. וכאשר האדם בוחר ללמוד מתוך קושי ונסיונות, הרי ששכרו הרבה מאוד. ואף כי הלימוד מתוך שלווה גם היא מעלה, ישנם פעמים שאפשר להתעלות מתוך נסיונות וקשיים.

הקב"ה יעזור שנוכל להתעלות ממצב זה ולזכות לכל המעלות שצריך לזכות.

